

Mestna četrť Center Celje

Glasilo za obdobje januar-junij 2019

19. MAREC 2019
40. PRAZNIK MESTNE ČETRŤI CENTER
157. obletnica Narodne čitalnice v Celju

**Čudežev ne moreš narediti,
čudeži se dogajajo.
Čudeži nas presenečajo.
Čudeži se pojavljajo.**

Kazalo

- 3 Spremna beseda k prvi izdaji glasila MČ Center v letu 2019
- 4 Program osrednje prireditve
- 5 Vizija dela mestne četrti v prihodnosti, načrtane skupne poti
- 5 Ustavna pravica do za človeka primerne bivanja
- 6 Kaj vse lahko, kje vse lahko in kaj vsak lahko
- 7 Obeležja posebnih dni in državnih praznikov v prihajajočih mesecih
- 8 Ko Zb »Dušankraigher« Center Celje
- 10 Dobrodelna organizacija
- 11 Alma Ida Wilibalda Maximiliana Karlin
- 12 Hiša Na okopih 13
- 13 Monko pomaga odganjati zimo
- 14 Živeti v MČ Center v Celju

Spremna beseda k prvi izdaji glasila MČ Center v letu 2019

Spoštovani vsi,

v življenju vse teče, vse se spreminja. Spremembe sprejemamo bolj ali manj naklonjeno, na koncu pa se vendarle moramo z njimi sprijazniti.

Izkušnje preteklosti nam pomagajo graditi nove, predvsem pa boljše zgodbe za nas in bodoče generacije.

V dveh izdajah našega glasila se bomo trudili zajeti čim več dogodkov, ki nas spremljajo že štirideset let, poskušali pojasniti, zakaj je pomembno, da jih obeležujemo in kaj lahko sami naredimo, da mestna četrt postane skupnost povezanih ljudi. Ljudi, ki se medsebojno spoštujemo in razumemo ter znamo konstruktivno reševati težave in izzive, ki nam pridejo naproti.

Zgodbe spremljajo dogajanje našega življenja v mestu. Nekaj jih bomo povedali, nekaj poslušali in nekaj prebrali.

V marcu nas čaka praznik mestne četrti, ki nas opominja, da je na isti dan, 19. marca 1862, nekaj zavednih Slovencev v Celju prebudilo slovensko besedo in ustanovilo Narodno čitalnico v Celju. V tem duhu bo tekla rdeča nit na osrednjih in vzporednih prireditvah ob tem dnevu.

Spomini in zavednost nas vežejo na državne praznike, zato je prav, da jih obeležimo.

Mestna četrt je raznolika v vseh pogledih, najlepše pa je, ko se generacije med seboj povežemo in ustvarimo dobro vzdušje, ki lahko traja večno.

Prav je, da besedo predajamo tudi društvom in organizacijam, ki s svojim delom pomagajo in navdihujejo marsikoga, ki v težkih trenutkih ne zmore tega, kar mu je bilo naloženo.

Tudi zato, da vidimo, kako se v naši bližini veliko ljudi trudi, da bi nam naredilo dneve lahkotnejše in bogatejše, bomo spremljali dogodke in prireditve pri nas. Naj se čuječnost prebije na plan!

Irena Ašič

Predsednica MČ Center

19. marec 2019

40. PRAZNIK MESTNE ČETRTE CENTER

157. obletnica Narodne čitalnice v Celju

19. marec, Dan MČ Center, je tudi dan, ko so v letu 1862 ustanovili
celjsko Narodno čitalnico
in nastala je povezava, ki ji sledimo iz preteklosti do danes.

VABILO

Dovolite nam, da skupaj zaključimo dan,
preberite program v našem glasilu,
kaj vse se tam bo godilo.
Pridite, pridite v čim višjem številu!

Program osrednje prireditve

Osrednja prireditev bo **pred Mestnim kinom Metropol ob 17. uri** in v dvorani kina ob 18. uri.

Sodelovali bodo:

Samo Seničar (Mestni kino Metropol)

Matija Plevnik (umetnostni zgodovinar)

Irena Ašič (predsednica MČ Center)

Nuša Komplet (svobodna umetnica)

Andreja Džakušič (svobodna umetnica)

Tjaša Cepuš (zvočna alkimistka)

Vesna Sauvage (ulična pevka)

Tomaž Črnej (umetnostni fotograf)

Učenci III. OŠ Celje in otroci Vrtca Tončke Čečeve

Kavarna in slaščičarna Hotela Evropa in Slaščičarna Zvezda

Cvetličarstvo Cokan

Ustvarjalne delavnice za otroke pred dvorano bo spremljala ulična glasba.

Pred vstopom v dvorano so na ogled trije veliki panoji s fotografijami.

„Krčma pri Zamorcu“ = „Prva narodna čitalnica v Celju“

Tisa je drevo varuh, ki skoraj neopazno že več let stoji pred sedežem MČ Center, zato bo simbolično prisotna tudi v dvorani. Oder bodo krasile veje tega drevesa.

Prireditve v dvorani se bo pričela z uvodnim nagovorom, sledijo kristalni zvok, pripoved, na koncu bo ogled filma.

Zaključili bomo s pogostitvijo s slaščicami, ki bodo tudi uradno postale zaščitni znak Celja.

Vizija dela mestne četrti v prihodnosti, načrtane skupne poti

„Vidiš, zdaj sva v KS Center, sem mu začela razlagati že na domačem pragu. Tukaj sem nekoč jokala od sreče, ko sem dobila službo in odločbo za stanovanje.

To je bilo davnega 1969.

No, meni je bilo takrat šestintrideset let. Tega ne bom nikoli pozabila.“

Širokosrčno sem se nasmehnila. Očitno sem mu dala vedeti, da sem srečna Celjanka.

(Ivana Djesnić, Za zmeraj mladi)

Ustavna pravica do za človeka primernega bivanja

Sonce, voda, zrak, svoboda, drevesa, živali, razigrani otroci, cvetje ...

„Mestna četrt Center je ožji del celjske občine v teritorialnem, funkcionalnem, organizacijskem, premoženjsko-finančnem in pravnem smislu.“

Takole pojasnjuje statut Mestne občine Celje.

Je pa mnogo več. Je skupnost ljudi, ki skrbimo, v kakšnem okolju živimo, razumemo in spoštujemo drug drugega in izražamo svoja mnenja.

Iz te skupnosti veje glas, ki naj bo glas večine, skupen glas, ki pričakuje, da bo slišan. Javne, občinske službe imajo nalogo, da mu prisluhnejo in ga pri svojem delu upoštevajo po svojih najboljših močeh.

Mestno četrt Center zastopa sedem izvoljenih ljudi. Ti ljudje so pripravljeni vzpostaviti most med občinskimi službami in stanovalci mestne četrti. Potrebno je ravnatežje med vsemi, da se ta most zgradi, da je čedalje bolj trden in da se zlepa ne poruši. To pomeni, da se moramo pravočasno pogovarjati o načrtih, ki jih snujejo občinske službe. Po toči zvoniti je prepozno.

Opazujmo življenje in počutje v prostoru, ki smo si ga izbrali za svoj dom.

Kaj vse lahko, kje vse lahko in kaj vsak lahko

Mestna četrt Center lahko ob pristojnosti MOC sodeluje in daje predloge pri:

- pripravi razvojnih programov na območju javne infrastrukture na svojem terenu ter pri izvajanju investicij v komunalno infrastrukturo;
- skrbi za pitno vodo in zaščiti virov pitne vode;
- soglasjih za delo s področja javnih služb;
- predlogih in sodelovanju pri sanaciji divjih odlagališč komunalnih odpadkov;
- predlogih in sodelovanju pri ureditvi in olepšanju kraja v smislu ureditve in vzdrževanja javnih prostorov, sprehajalnih poti, parkov, zelenic, zelenih površin z vegetacijo;
- pobudah za dodatno prometno ureditev;
- oblikovanju pobud prostorskih, planskih in izvedbenih aktov ter jih posreduje pristojnemu organu Mestne občine Celje;
- mnenjih glede sprememb namembnosti kmetijskih zemljišč;
- seznanitvi pristojnih organov občine s problemi na področju urejanja prostora in varstva okolja;

- sodelovanju pri organizaciji kulturnih, športnih in drugih prireditev;
- obveščanju o nevarnostih v sodelovanju s civilno zaščito;
- dajanju mnenj k odločitvam o razpolaganju in upravljanju s premoženjem občine, ki je skupnostim dano v uporabo za opravljanje njihovih nalog.

Obeležja posebnih dni in državnih praznikov v prihajajočih mesecih

**Čas tako beži in nosi vse po svoje.
Zamahnem z roko, da bi ustavila čas.**

Ivana Djesnić

MAREC

8. marec 2019: dan žena (mednarodni praznik)

Pozabiti se ne sme, da so se nekoč ljudje trudili za družbene položaje, ki so dandanes samoumevni. Namen tega praznika je počastiti enakopravnost žensk po svetu. V Sloveniji se tega dne spomnimo na leto 1906, ko je Marija Urbas kot prva Slovenka doktorirala na graški fakulteti.

Na ta dan se je rodil filolog, mitolog in etnolog Gregor Krek, po njem se imenuje Krekov trg pred železniško postajo.

20. marec 2019 ob 15. uri: pohod do drevesne hiške v mestnem gozdu
Zbor pred MČ Center. Po končanem ogledu postanek v Kavarni Miško Knjižko. Pohod organizirata Vlasta Gričar in Polona Barič.

23. marec 2019 ob 10. uri: jaz sem drevo v mestu

Društvo Zelenko–pogovorna debata pred kostanjem na tržnici, sodelujeta Irena Ašič in Oddelek za okolje in prostor MOC.

29. marec 2019: čistilna akcija šol in vrtcev

30. marec 2019 ob 9. uri: čistilna akcija MČ Center

Zbor pred MČ Center (vodi Irena Ašič).

APRIL

7. april: svetovni dan zdravja

Geslo letošnjega dne je »Univerzalna dostopnost do zdravstvenih storitev za vsakogar in vsepovsod«.

11. april: praznik Mestne občine Celje

Oder pri Krčmi TamKoUčiri

22. april: svetovni dan Zemlje

25. april ob 10. uri: zveza borcev

Srečanje pred spomenikom na Gledališkem trgu, posadili bomo cvetje.

MAJ

20. maj ob 17. uri: svetovni dan čebel

Dogodek bo vodila samostojna kulturna publicistka, zbirateljica ljudskega izročila in etnološkega gradiva Dušica Kunaver. Dogodek bo potekal na zelenici Gledališke ceste.

Ko Zb »Dušankraigher« Center Celje

Naša KO ZB šteje 57 članov, od tega je 5 članov aktivnih udeležencev NOB. Žal je starostna struktura takšna, da se vsako leto poslovimo od kakšnega člana, pomladka skoraj ni oz. ga je zelo malo. V letu 2018 so se naši krajevni organizaciji pridružili trije novi člani.

Člani odbora KO se srečujemo vsako sredo med 9. in 11. uro v prostorh MČC, Gledališka ulica 2 in po potrebi tudi na rednih sejah upravnega odbora. Za dobre pogoje dela se moramo zahvaliti MČ Center, ki nam prostore brezplačno odstopa in nam tudi sicer nudi pomoč. Dva člana naše KO ZB sta tudi člana IO Združenja ZB Celje, kar nam omogoča še boljši pretok informacij in smernic za delovanje z združenjem.

Pri svojem delovanju sledimo sklepom IO združenja o vrednotah NOB. Člane redno obveščamo in spodbujamo k sodelovanju na številnih prireditvah, pohodih, komemoracijah in predavanjih. To delo opravlja naša tajnica Alenka Božinović, brez nje si našega dela sploh ne znam predstavljati. Obveščanje se vrši preko poverjenikov po pošti, elektronski pošti ali po telefonu. Vsako leto pripravimo v sodelovanju z društvom upokojencev in člani RK tudi izlet. Spomladi 2018 smo se odpravili v Idrijo, kjer smo si ogledali muzej živega srebra in nato še partizansko bolnišnico Franja. Izlet smo zaključili s kosilom in prijetnim druženjem v Cerknem. V letu 2018 je IO Združenje ZB določilo našega člana za predsednika Sekcije pohodnikov »Stari pisker« in s tem tudi za člana IO. Naši člani so se udeležili prireditev, kot so Osankarica, Dražgoše, Sedlarjevo, Gračnica, Stranice-Frankolovo, pa tudi proslav, kot je Kajuhov dan pred I. Gimnazijo v Celju. V marcu so bili še na proslavi na Resevni in na lokalnih prireditvah z obiskom groba ruskega vojaka pod Resevno, na obeležju I. Celjske čete in na poklonu grobovom padlim vojaku. V mesecu

maju je sledila proslava v Topolšici in na Poljanah, julija na Menini planini in na Komelju v Avstriji, v avgustu na Graški gori, septembra pohod v počastitev pečovniških rudarjev in prihodu XIV. Divizije na Štajersko. Bilo je še kar nekaj komemoracij in pohodov. Poseben je pohod od celjskega Starega piskra do Šmartnega v Rožni dolini v počastitev aktivistom, ki so osvobodili talce iz zaporov Starega piskra. Ob tej priložnosti je bila v narodnem domu tudi svečana akademija, na kateri sta dve naši članici prejeli priznanji za aktivno delovanje v KO ZB Center. Čestitamo! In še za konec posebna novica–že v letošnjem letu je bil prisoten na znamenitem »Igmanskem maršu« en naš član.

Brane Feldin, predsednik KO ZZB Center

Dobrodelna organizacija

Humanitarnost je neizogibno povezana z dobroto in Rdeči križ Slovenije je humanitarna oz. dobrodelna organizacija.

»Tisti, ki stori kaj dobrega, naj molči; tisti, ki mu je bilo dobro delo storjeno, naj pripoveduje.« (Seneka)

»Dveh reči ne odlagaj na jutri: popboljšanja in dobrega dejanja. Za današnji dan vemo, da ga imamo; ali še jutri doživimo, ne vemo.« (Anton Martin Slomšek)

Žal se v vseh porah slovenske družbe dogajajo napake, nepravilnosti, nezakovitosti itd. Tudi Rdeči križ RS ni izjema. Upam pa si trditi, da pri delu krajevnih organizacij na terenu, kjer vsi delujemo prostovoljno in za(vestno), tega ni.

Krajevna organizacija Rdečega križa Center je ena od 916-ih krajevnih organizacij RK Slovenije in deluje v skladu s sedmimi temeljnimi načeli gibanja Rdečega križa, to pa so:

humanost, nepristranskost, nevtralnost, neodvisnost, prostovoljnost, enotnost in univerzalnost.

»Postaja RK« z meritvami holesterola in sladkorja v krvi ter krvnega tlaka je trenutno najbolj prepoznavna dejavnost. Ta je septembra ponovno

pričela delovati, in sicer vsak zadnji četrtek v mesecu. Meritve so za člane RK brezplačne, ostali krajani pa prispevajo po 2,50 EUR za testne lističe. KORK Center trenutno šteje 59 članov, financiramo pa se izključno iz članarine, ki tudi v letu 2019 znaša 5 EUR. Zelo je dobrodošel tudi vsak prostovoljni prispevek in seveda vsak nov član. Zbrana članarina v celoti ostane v KORK za izvajanje naših programov. Denar v Rdečem križu porabljamo strogo namensko, kar velja tudi za naš KORK Center. S hrano pomagamo socialno šibkejšim družinam in posameznikom, obiskujemo osamljene in ostarele krajane, izvajamo že omenjene krvne meritve, zbiramo še uporabna rabljena oblačila, organiziramo zdravstvena predavanja itd. Članarina je verjetno malenkost v primerjavi z zavestjo, da z njo izražamo svojo solidarnost do ljudi v stiski in jim tako pomagamo prebroditi težave. Vabimo vas, da se nam pridružite ali pa prispevate za dober namen, za dobro dejanje. Javite nam tudi, če je v vaši sosesčini kdo, ki je potreben pomoči.

Božidar Pungaršek, Predsednik KORK CENTER

Alma Ida Wilibalda Maximiliana Karlin

Ko se je leta 1927, po osmih letih potovanja po vseh celinah, razen Antarktike, vrnila v rodno Celje, jo je čakalo razočaranje ... na celjski Železniški postaji jo ni nihče pričakal.

Šele v novejšem obdobju je dobila naziv »ambasadorka mesta Celja« in svoj kip iz bronu v njeni naravni velikosti, na Krekovem trgu. V roki nosi kovček, kot da je ravnokar prišla z Železniške postaje. Gleda naravnost proti svojem domu, na Ljubljanski ulici, kjer se je rodila. Njen dom ne stoji več, je pa obeležen

Photo: Valentinčič

Photo: Valentinčič

s spominsko ploščo. Ploščo nežno boža figovo drevo, trdoživo, kot je bila sama.

Pošta Slovenije je januarja 2019 izdala priložnostno poštno znamko, ki obeležuje 130 let rojstva Alme M. Karlin in Pokrajinski muzej Celje je izid znamke pospremil z odprtjem razstave Znamke s poti Alme M. Karlin.

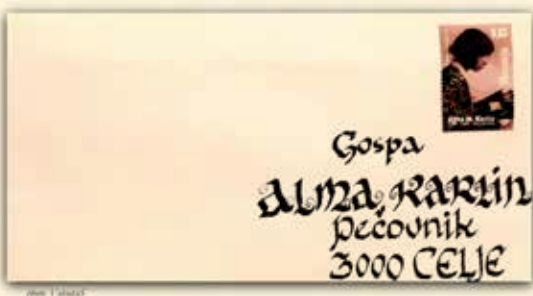

Photo: Valentinčič

Mirjana Steblovnik

Hiša Na okopih 13

V hiši Na okopih 13 živim od svojega rojstva. Pravzaprav so moji predniki v njej živeli od leta 1930, ko se je rodil moj oče Venčeslav, sin Janka in Elizabete Wagner. Oba sta bila vdovca in sta se spoznala na poroki dedkove sestre in babičinega soseda v Našicah. Dedku je žena umrla ob porodu, babičin mož pa je bil smrtno ranjen v I. svetovni vojni. Dedek Janko je bil na Soški fronti ranjen kar dvakrat. Bil je tudi Maistrov borec za severno mejo in prejemnik spomenice. Po II. svetovni vojni je soustanovil Fiskulturno društvo Celje (predhodnik Športne zveze Celje), bil predsednik nogometnih sodnikov in prejemnik Bloudkove plakete. Pred II. svetovno vojno je družina Wagner bivala v pritličju, hiša se je takrat skoraj stikala z muzejem. Med vojno je bila družina izseljena v Zagrad k Stegu, takrat je oče hodil na inštrukcije nemščine k Thei

Današnje obnovljeno stanje hiše.

Iz leta 1932, na njej sta moja babica in oče, takrat star 2 leti, v ozadju so dobro vidni izredno lepi polstebri.

Schreiber Gammelín, prijateljici Alme M. Karlin. Med vojno je bil Na okopih 13 štab Gestapa. V tistem času je bila hiša na vzhodnem delu dokaj porušena. Po vojni se je družina preselila nazaj v stavbo, vendar v prvo nadstropje. Hišo so renovirali in na južni fasadi odstranili polstebre, ker to za tisti čas ni bilo »moderno«. Na severni strani pa so polstebri ostali. V lanskem letu je bila obnovljena streha, prav tako fasada. Na južni strani v pritličju hišo krasi staro mestno obzidje.

Vlasta Gričar

Monko pomaga odganjati zimo

Umetnice kolektiva IvAnKe, Iva Tratnik, Andreja Džakušič in Keiko Miyazaki so na pobudo Zavoda Celeia Celje zasnovale in oblikovale pošast z imenom Monko. Tej pojavi so nadele kurentov jezik, kot se za pustno rajanje spodobi. Osnovna ideja instalacije, ki je v času pusta postavljena na »strop« nad središčem Celja na zvezdi, je transformacija zime v pomlad. Kar pomeni, da pošast požira zimo in rojeva pomlad. Izdelava tako velikega predmeta in postavitev v javni prostor je zahtevala kar nekaj prilagoditev, predvsem pa veliko ročnega dela. Za instalacijo so umetnice povečini reciklirale odpadne materiale, ki so odporni na vse vremenske pogoje. Pošast Monko preži na zimo tudi ponoči, ob mraku se namreč v njenem krznu prižgejo drobne

lučke. Ime pošasti Monko izhaja iz japonsčine, »mon« pomeni pošast, »ko« pa je končnica pri dekliških imenih, zato bi se lahko besedo prevedlo kot »Pošastka«.

Živeti v MČ Center v Celju

Sprehajati se po centru mesta je lepo. Urejeni pločniki, trgovine in lokali. Zdaj, ko je sonce že dobilo svojo moč, je lepo sedeti na kavi in opazovati utrip mesta.

Mi, prebivalci mestnih središč, smo izpostavljeni vsemu dogajanju in spremembam.

V središču mesta so ustanove, šole, vse kulturno in drugo dogajanje. Potrebno je veliko strpnosti za skupno življenje. Zagotovo se živi drugače kot v oddaljenih vaških naseljih.

S parkiranjem je kar veliko preglavic. Modre cone so zarisane skoraj do vhodov stavb, kar je posebej težavno za starejše občane. Meščani si belijo glave, kje pustiti svoje jeklene konjičke brezplačno.

Program Sobivanja govori o tem, da je potrebno starejšim občanom omogočiti, da ostanejo čim dlje mobilni in na svojih domovih. Dolgoročno bi bilo to koristno za vse generacije našega mesta.

Da bi ta ideja zaživela, bi se morali vključevati vsi in ceniti medsebojno pomoč. Pomembno je, da pogledamo na ljudi okoli sebe, na sosede, starejše. Verjamem, da bi veliko ljudi cenilo ponujeno pomoč. S povezovanjem bogatimo celotno družbo.

Občani centra mesta bi morali imeti dostop do svojih stanovanj z brezplačnim parkiranjem, predvsem starejši občani. Obstajajo takšna parkirišča, ki so zaprta z rampo in čez vikende samevajo. Po drugi strani pa se avtomobili v blokovskih naseljih tiščijo na prenatrpanih parkiriščih. Pretirano služenje denarja na tem področju je sporno. Še lepše pa bi bilo, da bi nas obkrožalo več dreves in manj betona.

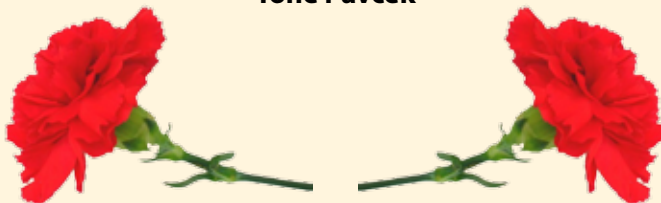
Za zadovoljstvo ljudi in radostno bivanje so dovolj že majhni premiki v pozitivno smer.

Vsak lahko nekaj prispeva v skupno dobro nas vseh.

Ana Šterpin

Živeti.
Zmeraj do kraja.
Preživeti.
Začeti skraja.
Pa kaj zato,
če svet ni raven!
Pač bo, kar bo
in nekaj zraven.
Zato ne psuj,
ne jadikuj
sam sebi tuj!
Se ne spodobi!
Temò izruj!
Bodi!

Tone Pavček

POMEMBNO! URADNE URE

Tajništvo MČ Center: ponedeljek od 8. do 11. ure in 12. do 15. ure
vsak 1. in 3. petek od 8. do 11. in 12. do 13. ure.

Sporočila nam lahko pošljete tudi po E-pošti: center@celje.si

URADNE URE

Društva upokojencev Center, KO zveze borcev »Dušan Kraigher« Center,
Krajevne organizacije RK Center so vsako sredo od 9. do 11. uro.

POSTAJA RK obratuje vsak zadnji četrtek v mesecu od 10. do 12. ure.

Pripravili: Svet MČ Center,
natisnjeno v Tiskarni Koštomaj d.o.o.,
naklada 1450 izvodov.
Dostava: Pošta Slovenije